

AKTUELT

I forkant av veksten

Sotra Kystby skal ta unna ein del av veksten i folketalet i åra framover. I dag blir truleg den storstilte planen vedtatt i kommunestyret.

SIDE 10-11

AKTUELT

Tilrår mellombels løyve

Rådmannen i Fjell er skuffa over måten Veidekke har gått fram på i Straumssundet. I dag tar kommunestyret stilling til kva som skal skje med den ulovleg store fyllinga.

SIDE 4-5

TREN UTEN BINDING!
INGEN FORPLIKTELSER - TREN PÅ DINE VILKÅR!
549,- PR MND

Forutsetter løpende avtale med betaling via avtalegiro. KUN 1 mnd. oppsigelse tid. Startkostnad tilkommer. Kampanjen gjelder til 30 sept. 2013.

sprekogblid^{no}

Lokalavisa for Fjell, Sund og Øygarden i 25 år

NR. 107 | 26. SEPTEMBER 2013 | ÅRGANG 25

Laussal kr. 20

Torsdag

Vestnytt ²⁵år

Til topps med mobilbilde

Peder Georg Helset tok med seg mobilen på padletur. Der tok han årets beste sommerbilde.

DEL 2 - SIDE 44 OG 45

Ingen grenser med rullestol

Hein Kvalheim kjempa seg opp mot Hardangerjøkulen saman med Odd-Bjørn Hjelmeset. Den heftige turen i rullestol kjem snart på fjernsyn.

SIDE 18

Våtere fremtid for Sotra

I morgon presenterer FN's klimapanel sin nyeste rapport om endringene i klimasystemet.

På Sotra og i Øygarden kan man forvente våtere høster og høyere havnivå, ifølge klimaforsker Tore Furevik. Del 2 - side 38-39

Tilbudene gjelder t.o.m. lørdag 28/9.

SPAR

EUROSPAR

Finn din nærmeste butikk på www.spar.no

Lammekjøtt

til fåriskål, ferskt, pr kg **Gilde**

69⁹⁰

Torsdag 26. september er fåriskålens dag!
Se oppskrift på spar.no

Norsk hodekål

pr kg

1⁰⁰

Ali kaffe

kok-/filtermalt/mørkbrent, 250 g 59,60/kg

14⁹⁰

Begrensninger på tilbudene kan forekomme. Vi tar forbehold om trykkfeil og utsolgte varer. Salg kun til private husholdninger.

Alltid tilbud på noe godt!

7 090004 860024

Havet rundt Sotra og Øygarden vil trolig stige opp mot 60 centimeter innen utgangen av århundret, ifølge klimaforsker.

Får våtere høster og høyere vannstand

SOTRA: I morgen legger FNs klimapanel frem sin nyeste rapport om klimaendringene.

Disse endringene vil også få følger for Sotra og Øygarden, forteller Tore Furevik, professor og nestleder ved Bjerknessenteret for klimaforskning.

– Det vil bli varmere og våtere. En vil først og fremst få mer nedbør om høsten og tidlig vinter, sier Furevik, som selv har bodd på Sotra siden 1997.

Han forteller at klimaforskerne opererer med ulike scenarier for hvor store klimautslippene vil være i fremtiden, og at konsekvensene dermed også vil variere.

– Hvis en sier at det blir to til fire grader varmere hos oss, og kanskje 20 til 30 prosent mer nedbør, er en stort sett innenfor det som er forventet, sier professoren.

Furevik forteller at her i regionen kan en også forvente hyppigere episoder med ekstremregn.

Våtere og varmere høster

Furevik mener likevel at klimaendringene vil få små konsekvenser for Sotra og Øygarden.

– Får vi mer nedbør, betyr ikke det så mye. Hos oss vil vi først og fremst merke indirekte effekter av klimaendringene, sier Furevik.

Han forteller at Europa vil oppleve varmere og tørrere somre, og at store deler av kontinentet vil bli mindre levelige. I deler av Portugal, Spania og Italia kan man få nesten ørkenlignende områder.

– Da kan en tenke seg at turiststrømmen vil snu. Mange flere vil reise nordover enn sørover. Jeg tror ikke det blir så populært for nordmenn å reise til Sør-Spania i fremtiden, sier Furevik.

Klimaendringer kan også få indirekte konsekvenser for olje- og gasssektoren i Norge. Med store anlegg som CCB på Ågotnes, samt Sture og Kollsnes i Øygarden, vil dette også merkes lokalt.

– Når Tyskland klarer å gjøre seg uavhengig av norsk gass, vil det få følger for norsk olje- og

gassektor, sier Furevik.

I dag satser nemlig Tyskland mye på både vindkraft og solenergi.

– Innimellom får Tyskland mer enn halvparten av strømmen sin fra solenergi, sier Furevik.

250 milliarder tonn i året

Som en følge av global oppvarming og ismelting stiger havnivået i verden.

– Igjen er Norge en klimavinner. Landet stiger fortsatt etter forrige istid, sier Furevik.

I dag stiger Sotra med omtrent 1,4 millimeter i året, mens den globale havstigningen i dag ligger på rundt tre millimeter.

– For Sotra og Vestlandet blir nesten halvparten av havstigningen trukket fra fordi landet stiger, forteller Furevik.

I dag er det Grønlandsisen som er den største kilden til havstigningen. Hvert år smelter 250 kubikkilometer vann herfra. Det tilsvarer 250 milliarder tonn i året. Når denne isen smelter vil Grønland bli lettere og tiltrekke seg mindre vann.

– Jordens tyngdepunkt endrer seg litt, sier Furevik.

På grunn av dette vil det bli lavere vannstand rundt Grønland når Grønlandsisen smelter, ifølge Furevik.

– Smeltingen vil ha liten effekt hos oss, men mest effekt på motsatt side av kloden, lengst vekk fra Grønland, sier professoren.

20-60 cm høyere havnivå

Fordi det er usikkert hvordan ismeltingen på Grønland vil utvikle seg i fremtiden, er det også usikkerhet knyttet til hvor mye havet vil stige. I fjor kom likevel Bjerknessenteret ut med en rapport der de spådde hvordan havnivået ville være ved slutten av dette århundret. Den sa at havet vil mest sannsynlig stige med mellom 20 og 60 centimeter på Vestlandet.

– Det er lite i forhold til flo og fjære, men det viktige er at det kommer på toppen av alt det andre. Ekstremt høy vannstand

vil komme mye oftere i fremtiden, sier Furevik.

Norge er imidlertid ikke landet som vil få størst problemer som følge av havstigningen. Elvedeltaer med høy befolkningstetthet, som Ganges-Brahmaputra-deltaet i Bangladesh, vil bli hardere rammet. Hvis havet stiger med 60 centimeter i Bergen, vil det bli omtrent en meter i Bangladesh, ifølge Furevik.

– Det rammer omtrent en tredjedel av befolkningen. 50 millioner mennesker vil bli rammet av en meters havstigning i Bangladesh, sier han.

Forurensende lavkarbo

Furevik mener klimaendringene er vår tid største utfordring.

– Men har du feber, er det noe annet som feiler deg. Slik er det med kloden også. Klimaendringene er et symptom på at man ikke har en bærekraftig utvikling. Det som er galt er at klodens befolkning forbruker klodens ressurser raskere enn de blir fornyet, sier han.

Dette gjelder fossilt brensel, men også jordsmonn, skog og ikke minst vann.

– Grunnvannet synker år for år i USA og store deler av Asia, sier Furevik.

Han nevner også lavkarbo som en negativ trend.

– Det er utrolig ressurskrevende og veldig lite bærekraftig at folk erstatter kornprodukt med kjøttprodukt. Det er ekstremt forurensende i form av klimautslipp, og krever også store mengder vann, sier professoren.

Blir optimistisk av Kina

Ifølge Furevik kan alle gjøre litt, men det må politikk og internasjonale løsninger til for å regulere det totale utslippet. Selv er han optimistisk.

– Jeg tror vi klarer å skape et samfunn som er basert på fornybare ressurser. Alternativet er kollaps, sier Furevik.

Han mener allerede å se tegn på en omstilling, og at det skjer mye utenfor Norges grenser. I

Europa er Tyskland i førersetet når det gjelder fornybar energi, mens i USA skjer det mye på delstatsnivå.

– California har gjort langt mer enn for eksempel Norge har gjort for å redusere utslippene. De har en veldig satsing på fornybar energi og energisparing, sier Furevik.

Det landet som gjør klimaprofessoren mest optimistisk er imidlertid Kina.

– Det er landet som i dag har størst vekst i utslippene. Omtrent halvparten av veksten i verden foregår i Kina, men de har samtidig en veldig satsing på fornybar energi, sier Furevik, og forteller at landet allerede er verdensledende på vindmøller, solteknologi, vannkraft og bilbatterier.

– Jeg tror ikke det er så lenge til Kina ser at de har mye å tjene på bindende avtaler om utslippsreduksjon. Det er en av tingene som gjør meg optimistisk, sier han.

– Bekrefter det en trodde

Furevik har ikke selv skrevet noe i rapporten fra FNs klimapanel som presenteres i morgen, men har bidratt med gjennomlesing og kommentering. Ifølge professoren kommer det ikke noe revolusjonerende nytt i forhold til den forrige rapporten som kom i 2007.

– Den bekrefter først og fremst det en allerede trodde, sier Furevik.

Nå har klimaforskerne blant annet sikrere kunnskap om den menneskelige effekten på klimaet. I tillegg vet de mer om havnivåstigningen.

– I rapporten som blir lagt frem på fredag er havstigningen oppjustert i forhold til rapporten i 2007. Man har flere målinger av isbreer og mye sikrere beregninger på hvor mye de smelter, sier Furevik.

fakta

Bjerknessenteret for klimaforskning

- Oppkalt etter Vilhelm Bjerknes og hans sønn Jacob Bjerknes, som grunnla Bergensskolen i meteorologi.
- Er et internasjonalt ledende forskningsmiljø med særlig styrke på klimaforståelse, klimamodellering og klimautvikling.
- Senteret vant Christieprisen 2013.
- Er et av Forskningsrådets sentre for fremragende forskning.

FNs klimapanel

- Opprettet i 1988.
- Driver ikke forskning, men utfører regelmessige vurderinger og sammenfatninger av den til enhver tid gjeldende kunnskapen om klima og klimaendringer.
- Kommer med sin siste rapport på fredag, om det klimavitenskapelige grunnlaget.

Tore Furevik bor på Sotra og forsker på hvordan hav, is og atmosfære påvirker hverandre. Foto: Anders Jakobsen